

Verlag vrijwilligersmiddag Oostvaarderskliniek Almere

zaterdag 11 april 2015

Thema : Omgaan met onrecht

' Onrecht geeft geen vreugde, vreugde verzacht onrecht'

een persoonlijk verslag van Ruud

KERKDIENTST

De verrezen Jezus liep met de Emmaüsgangers mee die onrecht voelden, omdat Jezus was gekruisigd en gestorven. Jezus zei onder andere: "Moest de Messias niet zo lijden om Zijn glorie binnen te gaan?" Tijdens de dienst vroeg Arjan daarom: "Wat is de glorie van God."

Er kwamen vele antwoorden: "Het koninkrijk van God", "Vreugde", "De Schepping", "Jezus, die voor ons arm is geboren en gekruisigd." De heilige Franciscus (1182-1226) is het in navolging van Christus om de hele wereld te doen, de wereld die vanaf de schepping heel is. De wereld als schepping van God is dan de glorie van God. Een goed antwoord kwam van onze gasten: De Christian Motorcyclists Association. De voorzitter ervan getuigde oprecht en mooi van zijn christelijke overtuiging en die van zijn motorclub.

EEN HELE KLUS

Als vrijwilliger is bij mij de insteek in vreugde dienstbaar te zijn, voor en na afloop van de dienst, in de gesprekken die ik dan heb met de broeders en zusters binnen de Oostvaarderskliniek. Dat doe ik in vreugde, omdat vreugde de scherpe kantjes van vermeend onrecht zachter maakt. Het is nog een hele klus om te luisteren naar de levensverhalen, positie in te nemen. Tegelijkertijd merk ik waardering en daarmee krijg ik vertrouwen om ermee door te gaan. De gesprekken zijn zinvol voor beiden.

MIDDAGPROGRAMMA

Hoe om te gaan met onrecht? Onrecht is een onderwerp dat in ons vrijwilligerswerk steeds weer terugkomt. Na de lunch gingen we er mee aan de slag.

De leiding lag in handen van Carla van Weelie (bekend van EO programma's) en zij vroeg naar de emoties die onrecht bij ons oproept. De woordgroepen die daaruit kwamen komen sterk overeen met de vijf fasen van rouwverwerking van Elisabeth Kübler-Ross: Boosheid/protest; Onderhandelen / vechten; Depressie als gevolg van machteloosheid en het zich niet gewaardeerd voelen; Aanvaarding.

-Wat we beter kunnen vermijden in een gesprek zijn: het bagatelliseren van het onrecht; "kom-kom"-theorie (bv.: na regen komt zonschijn); opkloppen, toegeven aan wraakgevoelens, het verhaal naar jezelf toetrekken.

-Wat wel helpt: luisteren; er-zijn; het mag er zijn; zullen we er samen voor bidden. Belangrijk is de aandacht, ook na het gebed, want dat is gezien worden.

LEVENSECHT SPELEN

Met deze do's and don't's gingen we in een oefensituatie aan de slag met een verhaal uit de praktijk. Het werd door een acteur, een sociotherapeut van de instelling, levensecht gespeeld. Met als casus het verhaal over het wegnemen van een parkiet uit de kamer van een patiënt. Uiteindelijk accepteerde de patiënt het wegnemen, omdat hij inzag dat hem geen onrecht gedaan was en het vogeltje terecht kwam bij een ander zodat hij hem nog kon zien. Het zeer beeldende verhaal over de parkiet werd door Carla van Weelie voor ons goed bruikbaar gemaakt. De acteur-patiënt voelde onmacht, die hij het zelf niet kon oplossen; manipuleerde de vrijwilliger; en toonde fysiek en verbaal geweld.

NIET GEMAKKELIJK

De oefengesprekken waren voor de vrijwilligers niet makkelijk. Hoe ga je om met manipulatie en de agressieve toon? Zit ik hier als vrijwilliger nog wel veilig? Om als vrijwilliger aan te geven dat je stevig bij jezelf wilt blijven, moet je niet altijd door te blijven vragen. Je kunt bijvoorbeeld ook zeggen: "Ik zie dat je boos bent, ik ga nu eerst koffie halen." Er werd ook geopperd om gezien de bedreigende situatie het gesprek terug te koppelen met de sociotherapeut, omdat deze de patiënt beter van alledaags gedrag kent. Maar de vertrouwensrelatie van de vrijwilliger wordt daarmee misschien aangetast. Pas als het in het verlengde ligt van het vertrouwenscontact kan er sprake zijn van het melden van een voorval aan een groepswerker, anders in principe niet.

VERLENGSTUK VAN DE GOEDE HERDER

De middag leverde veel materiaal op om over te bezinnen. Bijvoorbeeld over emotie, die in gesprekken zo'n belangrijke rol spelen. Ga je met de emotie mee, of geef je juist tegenwicht? Wordt je zelf boos of blijf je begrijpend? In zijn afsluiting van de middag zegt Arjan: "Als vrijwilliger ben je een verlengstuk van de Goede Herder, zonder de informatie die ik als pastorale beroepskracht wel heb. Het gesprek met vrijwilligers is dus intuïtief en vraagt veel van jullie. Wat er van de patiënt in het gesprek (over onrecht) naar voren komt is de boosheid, maar er achter ligt meestal een onmetelijk verdriet."

